

Voorwoord

De meesten van ons hebben het wel eens meegemaakt . . . je ontmoet iemand en je kunt je niet onttrekken aan de indruk dat die ander onecht is. Meestal voel je je daar wat ongemakkelijk bij. Wat gaat er schuil achter die glimlach, die schijnbare jovialiteit, die innemende houding? Wat beoogt men daarmee bij ons te bereiken?

Vaak zal die sociale vaardigheid aangeleerd zijn in een of andere training, een mediatraining bijvoorbeeld of een managementtraining, maar past de aangeleerde houding niet helemaal of zelfs helemaal niet bij wie men van binnen echt is. Dit is een voorbeeld van de *binnen-buiten problematiek*. De van buiten af aangeleerde manier waarop de ander zich manifesteert wringt met wie hij of zij van binnen echt is. Dat vinden we niet aangenaam. In de interactie met onze medemensen hechten wij in het algemeen veel waarde aan authenticiteit. Als er een duidelijk verschil is tussen de manier waarop men zich aan ons voordoet en de persoonlijkheid die wij achter het masker vermoeden, bekriipt ons het gevoel, dat die ander wel eens onbetrouwbaar zou kunnen blijken te zijn. En betrouwbaarheid is essentieel in het intermenselijk verkeer.

Velen van ons worden in hun jeugd reeds geconfronteerd met de binnen-buiten problematiek. Idealiter scheppen opvoeders de voorwaarden waaronder het kind zich kan ontwikkelen overeenkomstig de van nature aanwezige aanleg. Vaak echter heeft de opvoeding het karakter van een van buiten af opgelegd stramen van door de opvoeders wenselijk geachte persoonskenmerken en denkbeelden over henzelf en over de wereld.

In dit boek wordt beschreven wat het met je doet, als je in je jeugd geconfronteerd wordt met de steeds weer herhaalde boodschap dat je niet deugt. De mensopvatting van de gereformeerde godsdienst speelt daarbij in dit verhaal een belangrijke rol en beoogt, de hoofdpersoon in zijn kinderjaren klein te maken en de vorming van een besef van eigenwaarde te voorkomen. Als je maar lang genoeg bloot gesteld wordt aan zo'n van buiten af aan je opgedrongen overtuiging, ga je er op den duur zelf in geloven. Het negatieve mensbeeld is dan geïnternaliseerd, dat wil in dit geval zeggen getransformeerd in een negatief zelfbeeld. In het boek wordt echter ook beschreven, hoe het diepste zelf van de hoofdpersoon in diens innerlijke wereld een tegenstem laat klinken. De rode draad door het boek wordt gevormd door de strijd door de jaren heen tussen de stem van het eertijds van buitenaf aan hem aangeboden en geïnternaliseerde mensbeeld en het uit zijn diepste kern opstijgende tegenstemmetje en van de invloed van beide stemmen op zijn levensloop.

Voor mij is het belang van dit boek in eerste instantie gelegen in de introductie van de binnen-buiten problematiek, een thema dat bepalend is bij leiderschapsontwikkeling en daarmee tevens bij persoonlijkheidsontwikkeling.

De genoemde rode draad voert de lezer langs diverse werelden. Een van die werelden is die van het wetenschappelijk en hoger onderwijs. Dat is een wereld die mij zeer ter harte gaat. De betreffende onderwijsinstellingen werden eertijds beschouwd als maatschappelijke organisaties, die een belangrijke bijdrage leverden aan het proces van voortschrijdende beschaving in ons land. Inmiddels zijn vele ernstige ontsporingen bekend geworden. In dit boek wordt door een insider beschreven hoe het zover heeft kunnen komen. Een gemeenschappelijke vriend, die als organisatieadviseur en interim-manager vele reorganisaties bij arbeidsorganisaties voorbereidde en begeleidde, kreeg voor publicatie de beschikking over een concept van dit boek. Zijn oordeel: "Hier wordt, niet alleen voor vakbroeders maar ook voor gewone burgers, duidelijk waarom het zo ongelooflijk moeilijk is dit soort grote ambtelijke organisaties te saneren en weer op het goede spoor te krijgen."

Niet alleen door wat de auteur inhoudelijk aan de orde stelt beveel ik dit boek graag ter lezing aan. Ook de grote openhartigheid waarmee hij de ontwikkelingsgang van de hoofdpersoon beschrijft en de directe schrijfstijl maken dit werk tot een zeer lezenswaardig geschrift.

Pierre Ch-A. Malotaux, em. hoogleraar bedrijfsleer TU-Delft
Soest, september 2013

Inhoudsopgave

	Pagina
VOORWOORD	i
INHOUDSOPGAVE	iii
DEEL I LEERLING OP ACHTERSTAND	
1.1 Dageraad	1
1.2 Verkenning	3
1.3 Het kattenkwaad voorbij	18
1.4 Zwaar weer	25
1.5 Zonsondergang	35
1.6 Hogere burgers	49
1.7 Lagere driften	54
1.8 Verboden verlangens	69
1.9 Zweedse verlokking	80
1.10 Voorbeeldfunctie	85
1.11 Vorming tot leken­theoloog	98
1.12 Dienst­plicht	105
1.13 Vluchtwegen	123
DEEL II LEVENSGEZEL	
2.1 Ver­liefd, ver­loofd, ge­trouwd	135
2.2 Doornen en distels in de rozen­tuin	153
2.3 De geboorte van een passie	166
2.4 Van leken­theoloog tot kerk­bestuurder	179
2.5 Christelijke politiek	192
2.6 Emigra­tie	200
2.7 In­burgering	209

2.8	Bedrijfscultuur	218
2.9	De moeizaamheid van de liefde	226
2.10	Het herstelmiddel	233
2.11	Nieuwe baan, nieuwe perspectieven	246
2.12	Het einde van een illusie	254
2.13	Oorlog	270
2.14	Hervestiging in Nederland	279
2.15	Een tussenbalans	294
2.16	Interbellum	298
2.17	Malle Mya	309

DEEL III OP WEG NAAR LEERMEESTERSCHAP

3.1	Alma Mater	331
3.2	Quantum Sprong	350
3.3	Slangenkuil	359
3.4	Vrienden	378
3.5	Wisseling van de wacht	389
3.6	Dictatuur	396
3.7	Stadhouderloos tijdperk	409
3.8	De vlam van Prometheus gedoofd	418
3.9	Ontluistering en eerherstel	424

DEEL IV SPEELTUIN

4.1	Inleiding	441
4.2	Een zwaluw die zomer maakt	442
4.3	Elfendans	450
4.4	Steffie Stoeipoes	461
4.5	Nieuwe start met hindernissen	474

4.6	Een droom wordt werkelijkheid	483
4.7	Trojaans paard	497
4.8	Kampeervrienden	504

DEEL V HET PERSPECTIEF VAN DE VUURVOGEL

5.1	Afscheid en een nieuw begin	519
5.2	Het einde van de rouw	526
5.3	Verbinding	533
5.4	Het hogeschoolavontuur	544
5.5	De laatste schooldag	557
5.6	Koekoeksnest	566

UITLEIDING	579
-------------------	-----

EINDNOTEN	593
-----------	-----